

The Effect of Comparability of Financial Information on the Financial Reporting Timeliness with Emphasis on the Moderating Role of Stock Price Ambiguity

Younes Badavar

Nahandi *

Associate Professor, Department of Accounting,
Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Ghader Babaei

Assistant Professor, Department of Accounting,
Azarshahr Branch, Islamic Azad University,
Azarshahr, Iran

Accepted: 15 June 2022

Abstract

Financial information comparability among peer firms in the same industry reflects the similarity and the relatedness of firms' operating environments and financial reporting. The main aim of this study is to investigate the effect of financial information comparability on financial reporting timeliness with an emphasis on the moderating role of stock price information ambiguity. In order to achieve the goal of the research, a sample of 118 companies during the period 2011 to 2020 was selected. To test the research hypotheses, the generalized least squares linear multiple regression method was used. The results show that the financial reporting timeliness increases by enhancing financial information comparability and this positive effect is more intense for firms with high stock price ambiguity. Efficient investment decisions are not possible without timely and comparable information. The comparability with improving the timeliness, increases the efficiency of the capital market. Also, it can be concluded from the research findings that in the conditions of stock price information ambiguity, the role of financial information comparability in the information transparency of the company environment and timely financial reporting is very important for users. Thus, financial information comparability extensively increases the usefulness of accounting information for all users, especially in conditions of stock price information ambiguity.

Received: 12 February 2022

Keywords: Financial Information Comparability, Relative Valuation Theory, Financial Reporting Timeliness, Stock Price Ambiguity.

eISSN: 2519-2538

* Corresponding Author: Badavarnahandi@iaut.ac.ir

How to Cite: Badavar Nahandi, Y., Babaei, Gh. (2022). The Effect of Comparability of Financial Information on the Financial Reporting Timeliness with Emphasis on the Moderating Role of Stock Price Ambiguity, *Empirical Studies in Financial Accounting Quarterly*, 19(74), 209-237.

ISSN: 0166-2821

اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام

یونس بادآورندهی * دانشیار گروه حسابداری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

قادر بابایی استادیار گروه حسابداری، واحد آذرشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آذرشهر، ایران

چکیده

میزان قابلیت مقایسه اطلاعات مالی در سطح هر شرکت و صنعت شباهت‌ها و تفاوت‌ها را انعکاس داده و با محیط‌های عملیاتی و گزارشگری مالی شرکت‌ها مرتبط است. هدف اصلی این پژوهش، بررسی اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر مبنای تئوری ارزش‌گذاری نسبی بر به موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام است. برای دستیابی به هدف پژوهش، نمونه‌ای مشتمل بر ۱۱۸ شرکت طی دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ انتخاب شد و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از رگرسیون خطی چند متغیره بهره‌گیری گردید. نتایج نشان داد؛ قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معناداری دارد و شدت این اثر مثبت در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی قیمت سهام، تشدید می‌شود. اتخاذ تصمیم‌های سرمایه‌گذاری کارا بدون وجود اطلاعات به موقع و قابل مقایسه امکان‌پذیر نیست. قابلیت مقایسه اطلاعات مالی با بهبود ویژگی به موقع بودن، باعث ارتقا کارایی کل بازار سرمایه می‌شود. همچنین از یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت در شرایط ابهام اطلاعاتی قیمت سهام، نقش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی در شفافیت اطلاعاتی محیط شرکت و گزارشگری مالی به موقع برای استفاده‌کنندگان بسیار اهمیت دارد؛ بنابراین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی به طور گسترده سودمندی اطلاعات حسابداری را برای استفاده‌کنندگان به ویژه در شرایط ابهام اطلاعاتی قیمت سهام افزایش می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: قابلیت مقایسه اطلاعات مالی، تئوری ارزش‌گذاری نسبی، به موقع بودن گزارشگری مالی، ابهام اطلاعاتی قیمت سهام.

مقدمه

در بیانیه شماره (۸) هیئت تدوین استانداردهای حسابداری مالی^۱ و چارچوب مفهومی گزارشگری مالی هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری^۲؛ قابلیت مقایسه، قابلیت تأییدپذیری، به موقع بودن و قابل فهم بودن ویژگی‌های کیفی هستند که سودمندی اطلاعات را افزایش می‌دهند (بابایی و همکاران، ۱۳۹۹). با توجه به مدت زمان تهیه، حسابرسی، پردازش و گزارش اطلاعات مالی، احتمال دارد قابلیت مقایسه یکی از ویژگی‌های کیفی اساسی در به موقع بودن گزارش‌های مالی باشد (Kothari et al., 2010). عملیات حسابرسی یک از عوامل مهم در به موقع بودن گزارشگری مالی است و مطابق ادبیات پژوهش کیفیت، دقت و فرآیند حسابرسی در صاحب‌کارانی که اطلاعات مالی قابل مقایسه‌تری دارند، بهبود پیدا می‌کند (Zhang, 2018). برخلاف ویژگی‌های کیفی مربوط بودن و قابل اتکاء بودن که هر یک به ترتیب بر جنبه پیش‌بینی‌کنندگی و تأییدکنندگی اطلاعات حسابداری تأکید می‌کنند، طبق تعریف هیئت استانداردهای حسابداری مالی، قابلیت مقایسه یکی از ویژگی‌های کیفی ارتقاء دهنده کیفیت اطلاعات مالی است که استفاده‌کنندگان را قادر می‌سازد تا شباهت‌ها و تفاوت‌های مربوط به عملکرد مالی شرکت‌های مختلف را بهتر شناسایی نمایند.

قابلیت مقایسه اطلاعات مالی استفاده‌کنندگان را در شناسایی و درک شباهت‌ها و تفاوت‌ها کمک کرده و هزینه و زمان کسب و پردازش اطلاعات را کاهش داده (DeFranco et al., 2011) و موجب تخصیص کارای سرمایه می‌شود (Chen et al., 2018). قابلیت مقایسه می‌تواند باعث ارتقاء کیفیت اطلاعات در دسترس و در نتیجه، افزایش پوشش و دقت پیش‌بینی تحلیل‌گران شود (Horton et al., 2013؛ Lang et al., 2010). افزایش نقدشوندگی (Barth et al., 2013)، کاهش هزینه و زمان دسترسی به اطلاعات و پردازش آن توسط سهامداران، اعتباردهندگان، تحلیل‌گران مالی و حساب‌رسان

1. Financial Accounting Standards Board (FASB)
2. International Accounting Standards Board (IASB)

(Engelberg et al., 2018؛ Sohn, 2016) و کاهش مزایای استفاده از اطلاعات محرمانه (Brochet et al., 2013) از دیگر مزیت‌های قابلیت مقایسه اطلاعات مالی هستند.

فعالیت‌های تجاری یک شرکت با دو بعد عوامل خاص شرکت و عوامل رایج و عمومی در صنعت درگیر بوده و این عوامل بر خود شرکت و شرکت‌های مشابه در همان صنعت اثرگذار است (Gong et al., 2013). زمانی که عوامل رایج و عمومی بخش گسترده‌ای از تشابه‌ها و تفاوت‌های شرکت‌های حاضر در یک صنعت را تبیین می‌کنند، می‌توان دریافت که این شرکت‌ها قابلیت مقایسه بالایی دارند. در حالت کلی تحلیل پیام اطلاعات و کسب شناخت از هر شرکت به‌طور خاص برای اشخاص کار بسیار دشواری است. در نتیجه سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان استفاده از اطلاعات خاص هر شرکت را در اتخاذ تصمیم‌ها و قضاوت‌های خود کاهش می‌دهند (Lipe & Salterio, 2000). افزایش سطح قابلیت مقایسه اطلاعات مالی، زمان و هزینه‌های کسب اطلاعات را کاهش داده و ابهام اطلاعاتی قیمت سهام را تقلیل و قابلیت فهم اطلاعات مالی را افزایش می‌دهد.

قابلیت مقایسه اطلاعات مالی در به دست آوردن دستاوردهای خارجی نیز نقش پررنگی داشته و کارایی اطلاعاتی را برای یک شرکت خاص هنگام گزارشگری و حسابرسی اطلاعات مالی فراهم می‌کند (DeFranco et al., 2011؛ Kim et al., 2013). درک حساب‌برسان از روند انعکاس معاملات در قالب ارقام حسابداری در شرکت‌هایی که اطلاعات آن‌ها قابلیت مقایسه بالاتری دارد، بهتر است. این آگاهی مضاعف ناشی از قابلیت مقایسه، توانایی حساب‌برسان برای ارائه گزارش به‌موقع را بهبود می‌دهد (Zhang, 2018).

طبق مبانی نظری مطرح‌شده این انتظار وجود دارد که قابلیت مقایسه با غنی‌تر کردن محیط اطلاعاتی شرکت و کاهش مدت‌زمان حسابرسی بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی مؤثر باشد؛ بنابراین هدف اصلی این پژوهش بررسی اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام است.

پیشینه پژوهش

تبیین تأثیر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی طبق بیانیه شماره (۲) مفاهیم بنیادی حسابداری مالی، به موقع بودن نیز یکی از ویژگی‌های کیفی صورت‌های مالی همانند قابلیت مقایسه است که برای اتخاذ تصمیمات اقتصادی توسط استفاده‌کنندگان بسیار حیاتی است. (Givoly & Palmon, 1982) معتقدند یکی از عوامل مؤثر بر به موقع بودن گزارشگری مالی تأخیر ارائه گزارش حسابرسی است. به موقع بودن اطلاعات مالی، فرآیند اتخاذ تصمیمات مناسب را تسهیل می‌کند. تأخیر در انتشار اطلاعات مالی، ناطمینانی اطلاعاتی در اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد (Bamber et al., 1993؛ Zhang, 2018؛ Kross & Schroeder, 1984).

بر همین اساس حساب‌برسان همواره در طول زمان و با توجه به تغییرات گسترده در محیط کسب و کار شرکت‌ها میزان توجه خود را نسبت به عواملی که می‌توانند بر تأخیر گزارش آن‌ها مؤثر باشند، افزایش داده‌اند. اگر حساب‌برس در هنگام مراجعه یک مشتری جدید، صاحب‌کاری با ویژگی‌های اقتصادی و ساختار مالی مشابه و قابل مقایسه با مشتری جدید داشته باشد؛ در این صورت بهتر می‌تواند عملیات حسابرسی را در مدت زمان کوتاه‌تری برنامه‌ریزی و اجرا کند. قابلیت مقایسه اطلاعات مالی حساب‌برسان را قادر می‌سازد تا شباهت‌ها و تفاوت‌ها و روندهای مشتریان خود را در طول دوره‌های مالی مختلف بهتر ارزیابی کنند. این آگاهی مضاعف ناشی از قابلیت مقایسه، توانایی حساب‌برسان را برای صدور گزارش مناسب و به موقع نسبت به نتایج عملیات، ارتقاء داده و کیفیت خدمات حسابرسی را بهبود می‌بخشد (Zhang, 2018). همچنین دریافتند قابلیت مقایسه اطلاعات مالی به طور منفی با میزان حق الزحمه حسابرسی و تأخیر ارائه گزارش حساب‌برسان در ارتباط است.

(Bartov, et al., 2017) و هاشمی بهرمان و بنی مهد (۱۳۹۴) دریافتند مدیریت سود (به‌عنوان شاخص معکوسی از کیفیت گزارشگری مالی) اثر منفی و معناداری بر به موقع بودن گزارشگری مالی دارد. هاشمی دهچی و همکاران (۱۳۹۹) با استفاده از مدل

(DeFranco et al., 2011) دریافتند قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر ویژگی مربوط بودن، تأثیر مثبت و معناداری داشته و زمانی که سرمایه‌گذاران متخصص زیاد هستند، تأثیر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری افزایش می‌یابد. علاوه بر آن‌ها نشان دادند، زمانی که عدم تقارن اطلاعاتی پایین است، تأثیر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر مربوط بودن اطلاعات افزایش می‌یابد. گل محمدی شورکی و زارع مهرجردی (۱۴۰۰) با استفاده از الگوی تعدیل شده (DeFranco et al., 2011) دریافتند قابلیت مقایسه اطلاعات با حق‌الزحمه حسابرسی و تأخیر گزارش حسابرس رابطه منفی دارد.

بنابراین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی باعث تسهیل فرآیند جمع‌آوری و تأیید اطلاعات شده و از این رو، اقدامات مورد نیاز توسط حسابرس را کاهش می‌دهد که نتیجه آن ارائه گزارش حسابرسی به موقع است (Zhang, 2018). از این رو مطابق مبانی نظری انتظار می‌رود قابلیت مقایسه اطلاعات بر به موقع بودن گزارشگری مالی اثر مثبت داشته باشد.

فرضیه اول پژوهش به این شرح بیان می‌شود: قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی تأثیر مثبت دارد.

تبیین اثر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام بر رابطه بین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی و به موقع بودن گزارشگری مالی

تقاضا برای گزارشگری مالی به موقع، با کیفیت و بهبود افشا از ابهام اطلاعاتی و تضادهای نمایندگی میان مدیران و استفاده‌کنندگان ناشی شده است (بهبهانی نیا و معصومی، ۱۳۹۵). سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری‌های مالی خود نیازمند اطلاعات به موقع هستند؛ بنابراین تأخیر در گزارشگری مالی می‌تواند منجر به قیمت‌گذاری اشتباه اوراق بهادار و کاهش کارایی بازار سرمایه گردد. هرچقدر تأخیر گزارشگری افزایش یابد اطلاعات نادرست و شایعات گسترده‌ای در بازار سرمایه مطرح می‌شود (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۵). ارائه اطلاعات در خصوص عملیات و سایر فعالیت‌های شرکت، از جمله وظایف مهم مدیران تلقی می‌شود. در این راستا مدیران به منظور حفظ جایگاه و اعتبار خود، انگیزه زیادی برای افشاء نکردن اطلاعات و اخبار منفی خواهند داشت (Kim & Zhang, 2011). در شرایطی

که هیچ گونه عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه گذاران وجود نداشته باشد، مدیران برای افشاء نامتقارن اطلاعات، انگیزه‌ای ندارند؛ زیرا در چنین وضعیتی هزینه نگهداری و عدم افشای اخبار بد بیش از منافع آن خواهد بود؛ اما در شرایطی که عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه گذاران بالا است، هزینه افشاء نکردن اخبار منفی و انباشت آن در داخل شرکت، کمتر از منافع آن خواهد بود؛ بنابراین مدیران انگیزه پیدا می کنند اخبار منفی را داخل شرکت انباشت کرده و افشاء نکنند (Kothari et al., 2009). (Mouna & Anis, 2013) دریافتند اخبار منفی داخل شرکت بر تأخیر در گزارشگری مالی اثر مثبت دارد. (Hutton, et al., 2009) دریافتند که وجود ابهام اطلاعاتی ریسک سقوط قیمت سهام را افزایش می دهد. (Hsieh, et al., 2019) نیز از ریسک سقوط قیمت سهام به عنوان معیاری برای سنجش ابهام اطلاعاتی قیمت سهام استفاده کرده اند.

حسابرسان به عنوان یکی از استفاده کنندگان اطلاعات افشاء شده توسط شرکت ها بوده و در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی فرآیند حسابرسی آنها طولانی تر می شود (Kim et al., 2016). (kim, et al., 2016) اعتقاد دارند حسابرسان و سایر استفاده کنندگان با داشتن دسترسی و توان لازم جهت تحلیل اطلاعات قابل مقایسه سایر شرکت های مشابه علاوه بر اینکه می توانند درک بهتری از عملکرد شرکت داشته باشند، همچنین می توانند اطلاعات مفید و با ارزشی را نیز بر اساس اطلاعات افشاء شده و بررسی عملکرد شرکت های مشابه در رابطه با شرکت مورد نظر به دست آورند.

(DeFranco et al., 2011) در کنار ارائه الگوی تجربی برای سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی دریافتند، قابلیت مقایسه اطلاعات مالی هزینه ها و زمان کسب و پردازش اطلاعات را کاهش داده و کمیت و کیفیت اطلاعات مالی در دسترس استفاده کنندگان را افزایش می دهد. (kim, et al., 2016) نشان دادند ریسک سقوط مورد انتظار قیمت سهام با افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی کاهش می یابد و این رابطه منفی در محیط هایی شدیدتر است که در آن مدیران بیشتر به دنبال مخفی کردن اخبار منفی هستند. همچنین آنها نشان دادند قابلیت مقایسه می تواند واکنش نامتقارن بازار به افشای اخبار منفی و اخبار

مثبت را کاهش داده و این موضوع باعث کاهش میزان ریسک سقوط آتی قیمت سهام شرکت از دیدگاه سرمایه‌گذاران می‌شود.

(kim, et al., 2020) نیز نشان دادند ارتقاء قابلیت مقایسه اطلاعات مالی از طریق بهبود محیط اطلاعاتی، حجم معاملات قبل از انتشار اطلاعیه سود و زیان توسط شرکت‌ها را کاهش دهد. صالحی و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند پیچیدگی اطلاعات حسابداری منجر به افزایش تأخیر در مدت‌زمان فرآیند حسابرسی می‌گردد. از سوی دیگر تأخیر در ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده سبب افزایش عدم تقارن اطلاعاتی می‌گردد.

بادآورنهدی و بابایی (۱۳۹۸) نشان دادند بین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی و ریسک سقوط قیمت سهام ارتباط منفی و معناداری وجود دارد و در شرایط عدم تقارن اطلاعاتی بالا ارتباط منفی تشدید می‌شود. بابایی و همکاران (۱۳۹۹) ضمن ارائه الگوی بومی سنجش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر اساس نظریه ارزش‌گذاری نسبی، دریافتند قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و ریسک غیرسیستماتیک تأثیر منفی داشته و بر ارزش ایجادشده برای صاحبان سهام تأثیر مثبت دارد.

مطابق مبانی نظری پژوهش، سودمندی قابلیت مقایسه اطلاعات مالی برای کلیه استفاده‌کنندگان اعم از سرمایه‌گذاران و حساب‌برسان در شرکت‌هایی که با ابهام اطلاعاتی قیمت سهام مواجه هستند بسیار پررنگ است. در شرایطی که ابهام اطلاعاتی قیمت سهام وجود دارد، نقش قابلیت مقایسه در شفافیت اطلاعاتی محیط شرکت و کاهش مدت‌زمان فرآیند حسابرسی و گزارشگری مالی به‌موقع برای استفاده‌کنندگان بسیار اهمیت دارد.

فرضیه دوم پژوهش بدین شرح است: اثر مثبت قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به‌موقع بودن گزارشگری مالی در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی قیمت سهام، تشدید می‌شود.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ نتیجه جزء پژوهش‌های کاربردی بوده و از لحاظ روش‌شناسی از نوع تحقیقات همبستگی علی - پس از وقوع می‌باشد. همچنین این پژوهش به لحاظ ارتباط با محیط پیرامونی از نوع تحقیقات شبه تجربی می‌باشد. جامعه آماری تعدیل‌شده این

پژوهش شامل تمامی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد که شرایط زیر را داشته باشند.

۱. به دلیل شرایط سنجش متغیرها در سطح شرکت‌های یک صنعت در یک زمان معین و رعایت یکنواختی، سال مالی شرکت‌ها منتهی به پایان اسفند ماه هر سال بوده و تغییر سال مالی نداشته باشند.

۲. تا قبل از سال ۱۳۸۵ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشد.

۳. طی قلمرو زمانی پژوهش، توقف فعالیت نداشته و کلیه اطلاعات موردنیاز برای سنجش متغیرهای پژوهش در دسترس باشد.

۵. جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری مالی (لیزینگ و بانک) و بیمه نباشند.

۶. طی دوره زمانی پژوهش وقفه معاملاتی بیش از شش ماه نداشته باشد.

۷. تعداد شرکت‌های حاضر در یک صنعت بیش از ۴ شرکت باشد.

پس از اعمال تعدیلات فوق، ۱۱۸ شرکت در جامعه آماری تعدیل‌شده این پژوهش قرار گرفته است. قلمرو زمانی پژوهش شامل ۱۰ دوره مالی (سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۹) جمعاً ۱۱۸۰ سال- شرکت می‌باشد. برای محاسبه قابلیت مقایسه الگوی (DeFranco et al., 2011) به‌عنوان آزمون اضافی برای استحکام یافته‌ها از اطلاعات پنج دوره قبل از شروع دوره پژوهش استفاده گردید. در گردآوری داده‌ها از نرم‌افزار ره‌آورد نوین و اطلاعات منتشرشده شرکت‌ها در شبکه کدال و آرشیو معاملات سازمان بورس اوراق بهادار استفاده شد. پس از گردآوری داده‌ها و محاسبه متغیرها، آزمون فرضیه‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار ایویوز^۱ نسخه (۱۱) انجام گردید.

مدل‌ها و متغیرهای پژوهش

برای آزمون فرضیه اول پژوهش از مدل (۱) بر اساس پژوهش‌های (Zhang, 2018)، (Francis & Wilson, 1988)، (Hogan & Wilkins, 2008)، (Fung, et al., 2012) استفاده گردید.

$$\begin{aligned} Timeliness_{it} = & C + \beta_1(Comp_{it}) + \beta_2(SIZE_{it}) + \beta_3(LEV_{it}) \\ & + \beta_4(ROA_{it}) + \beta_5(Sg_{it}) + \beta_6(Loss_{it}) \\ & + \beta_7(AbsDA_{it}) + \beta_8(Insown_{it}) + \beta_9(Tenure_{it}) \\ & + \beta_{10}(AudChg_{it}) + \beta_{11}(AudO_{it}) + \beta_{12}(BigAud_{it}) \quad (1) \\ & + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

برای آزمون فرضیه دوم مطابق پژوهش (Zhang, 2018) از مدل (۲) استفاده می‌شود که در آن، ابهام اطلاعاتی قیمت سهام به‌عنوان تعدیل‌گر وارد رابطه (۱) می‌شود.

$$\begin{aligned} Timeliness_{it} = & C + \beta_1(Comp_{it}) + \beta_2(SPIA_D_{it}) \quad (2) \\ & + \beta_3(Comp \times SPIA_D_{it}) + \beta_n(Controls_{it}) + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

در رابطه‌های (۱) و (۲)؛ *Timeliness* به‌موقع بودن گزارشگری مالی؛ *Comp* قابلیت مقایسه اطلاعات مالی؛ *SPIA_D* متغیر تعدیل‌گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام؛ *SIZE* اندازه شرکت؛ *LEV* اهرم مالی؛ *ROA* سودآوری شرکت؛ *SG* رشد فروش؛ *Loss* زیان‌ده بودن شرکت؛ *AbsDA* قدر مطلق ارقام تعهدی اختیاری؛ *Insown* درصد مالکیت نهادی؛ *Tenure* دوره تصدی حسابرس؛ *AudChg* تغییر حسابرس نسبت به دوره مالی قبل؛ *AudO* نوع اظهارنظر حسابرس و *BigAud* اندازه حسابرس می‌باشند که در ادامه نحوه محاسبه هر کدام تشریح شده است.

متغیر مستقل (قابلیت مقایسه اطلاعات مالی)

در این مطالعه برای سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی از الگوی ارائه شده توسط بابایی و همکاران (۱۳۹۹) بر مبنای تئوری ارزش‌گذاری نسبی استفاده گردید. بابایی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند الگوی مبتنی بر تئوری ارزش‌گذاری نسبی در مقایسه با سایر الگوهای سنجش قابلیت مقایسه توان تبیین بیشتری در داخل کشور دارد. بر مبنای تئوری

ارزش‌گذاری بابایی و همکاران (۱۳۹۹) استدلال کردند که شرکت‌های قابل مقایسه باید تابعی از متغیرهایی باشد که نسبت‌های ارزشیابی نسبی را بهتر تبیین می‌کنند. بهترین نسخه الگوی بابایی و همکاران (۱۳۹۹)، سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر اساس نسبت قیمت هر سهم بر سود عملیاتی هر سهم (PO/E) است. برای محاسبه قابلیت مقایسه مطابق این الگو، ابتدا مدل رگرسیونی تبیین‌کننده نسبت قیمت بر سود عملیاتی هر سهم (PO/E) به شرح رابطه (۳) در سطح هر صنعت برازش می‌شود. سپس قرینه قدرمطلق باقیمانده‌های مدل به عنوان شاخصی برای سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی لحاظ می‌گردد.

$$\begin{aligned} \left(\frac{P}{OE}\right)_{i,t} = & C + \beta_1(b_{it}) + \beta_2(g_{it}) + \beta_3(B_{it}) + \beta_4(ROE_{it}) \\ & + \beta_5(Q_{it}) + \beta_6(SIZE_{it}) + \beta_7(Re_{it}) \\ & + \beta_8(Adjpm_{it}) + \beta_9(CPI_{it}) + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (۳)$$

در مدل (۳) مطابق پژوهش بابایی و همکاران (۱۳۹۹)؛ (P/OE) نسبت قیمت هر سهم بر سود عملیاتی هر سهم؛ (b) نسبت توزیع سود نقدی از طریق حاصل تقسیم سود نقدی هر سهم بر سود هر سهم؛ (g) رشد شرکت از طریق رابطه (۴) محاسبه شده است.

$$g = \left(1 - \frac{DPS}{EPS}\right) \times ROE \quad (۴)$$

در رابطه (۴)؛ (DPS) سود تقسیمی هر سهم، (EPS) سود هر سهم و (ROE) نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (نسبت سود خالص به حقوق صاحبان سهام) است. ریسک شرکت (B) از طریق ریسک سیستماتیک به شرح رابطه (۵) اندازه‌گیری می‌شود. در رابطه (۵)؛ i نشان‌دهنده بازده سهام شرکت و (m) نشان‌دهنده بازده کل بازار به شکل ماهیانه می‌باشند.

$$\beta_{i,t} = \frac{Cov_{i,m}}{\delta_m^2} \quad (۵)$$

نسبت کیوتوبین (Q) از طریق نسبت ارزش بازار دارایی‌های شرکت بر ارزش دفتری دارایی‌ها در پایان دوره؛ اندازه شرکت (Size) نیز از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی‌ها در پایان دوره مالی؛ هزینه حقوق صاحبان سهام (Re) نیز از طریق مدل رشد گوردون مطابق رابطه (۶) محاسبه گردید.

$$R_e = \frac{DPS}{P_0} + g \quad (6)$$

حاشیه سود تعدیل شده شرکت بر اساس صنعت (Adjpm) از طریق تفاضل حاشیه سود شرکت و میانه حاشیه سود شرکت‌های حاضر در صنعت محاسبه می‌شود. حاشیه سود هر شرکت نیز از طریق نسبت سود عملیاتی بر فروش محاسبه گردید. نرخ تورم (CPI) نیز از آرشیو آماری بانک مرکزی به شکل سالانه استخراج شده است.

در این پژوهش برای بررسی استحکام و اعتبارسنجی یافته‌های آزمون فرضیه‌ها علاوه بر الگوی بابایی و همکاران (۱۳۹۹)، از الگوی (DeFranco et al., 2011) به عنوان معیاری جایگزین برای سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی استفاده گردید. برای اندازه‌گیری قابلیت مقایسه بین دو شرکت i و j بر اساس مدل (DeFranco et al., 2011) در ابتدا برای هر سال-شرکت مدل رگرسیونی به شرح رابطه (۷) با استفاده از داده‌های سری زمانی (سالانه) برای دوره شش ساله اخیر منتهی به پایان سال t برازش می‌شود (بادآور نهندی و بابایی، ۱۳۹۸؛ نوری‌فرد و کاظمی، ۱۳۹۸). در این مدل سود حسابداری نماینده گزارشگری مالی و بازده سهام نماینده رویدادهای اقتصادی است.

$$Earnings_{i,t} = \alpha_i + \beta_i(Return_{i,t}) + \varepsilon_{i,t} \quad (7)$$

در رابطه (۷)؛ (Earnings) سود (زیان) خالص شرکت i در سال t بر ارزش بازار سهام شرکت در ابتدای دوره و (Return) بازده سهام شرکت i در سال t است. ضرایب برآورد شده از رابطه (۷) برای هر سال-شرکت، معیاری از عملیات حسابداری آن شرکت است؛ یعنی $\hat{\alpha}_i$ و $\hat{\beta}_i$ در رابطه (۸) نشان‌دهنده عملیات حسابداری شرکت i و ضرایب $\hat{\alpha}_j$ و $\hat{\beta}_j$ در

رابطه (۹) معرف عملیات حسابداری شرکت i است. شباهت بین عملیات حسابداری دو شرکت از یک صنعت مشخص، میزان قابلیت مقایسه بین دو شرکت را نشان می دهد. از این رو، در هر سال از طریق رابطه های (۸) و (۹) سود شرکت i به طور جداگانه یک بار با ضرایب خود شرکت i و یک بار با ضرایب شرکت j ، اما با بازده شرکت i برای دوره زمانی مشابه با دوره زمانی رابطه (۷) پیش بینی می شود.

$$E(Earnings)_{ii,t} = \hat{\alpha}_i + \hat{\beta}_i(Return_{i,t}) \quad (۸)$$

$$E(Earnings)_{ij,t} = \hat{\alpha}_j + \hat{\beta}_j(Return_{i,t}) \quad (۹)$$

در رابطه (۸) و (۹)؛ $E(Earnings)_{iit}$ سود پیش بینی شده برای شرکت i و سال t با استفاده از ضرایب شرکت i و $E(Earnings)_{ijt}$ سود پیش بینی شده برای شرکت i و سال t با استفاده از ضرایب شرکت j است. هرچقدر قدر مطلق اختلاف های بین این دو جزء کوچک تر باشد نشان دهنده قابلیت مقایسه بالاتر بین دو شرکت مشابه است. در نهایت قابلیت مقایسه بین دو شرکت i و j در سال t از طریق رابطه (۱۰) به شرح زیر محاسبه شده است.

$$Comp_{ijt} = -\frac{1}{6} \times \sum_{t=5}^t |E(Earnings)_{ii,t} - E(Earnings)_{ij,t}| \quad (۱۰)$$

مقدار بیشتر برای $Comp_{ijt}$ نشان دهنده قابلیت مقایسه بالاتر بین دو شرکت i و j است. در نهایت با استفاده از میانگین تمامی ترکیب های $Comp_{ijt}$ قابلیت مقایسه برای هر سال - شرکت محاسبه شد.

متغیر وابسته (به موقع بودن گزارشگری مالی)

به موقع بودن گزارشگری مالی از طریق رابطه زیر سنجش می گردد (Zhang, 2018).

$$Timeliness_{it} = 1 - Delay_{i,t} \quad (۱۱)$$

در رابطه (۱۱) $Delay$ ؛ نسبت تعداد روزهای سپری شده از تاریخ پایان سال مالی تا تاریخ گزارش حسابرسی بر تعداد روزهای کل سال (۳۶۵) است.

متغیر تعدیل گر (ابهام اطلاعاتی قیمت سهام)

در پژوهش حاضر به منظور اندازه گیری ابهام اطلاعاتی قیمت سهام مطابق پژوهش هسیه و همکاران (۲۰۱۹) از معیار ریسک سقوط قیمت سهام استفاده گردید. بر اساس مطالعه (Hutton, et al., 2009) دوره سقوط در یک سال مالی، دوره‌ای است که طی آن بازده ماهانه خاص شرکت ۳/۲ انحراف معیار کمتر از میانگین بازده ماهانه خاص آن باشد. اساس این تعریف بر این مفهوم آماری قرار دارد که با فرض نرمال بودن توزیع بازده ماهانه خاص شرکت، نوسان‌هایی که در فاصله میانگین به علاوه ۳/۲ انحراف معیار و میانگین منهای ۳/۲ انحراف معیار قرار دارند از جمله نوسان‌های عادی محسوب می‌شوند و نوسان‌های خارج از این محدوده، جزء موارد غیرعادی قلمداد می‌شود. با توجه به اینکه سقوط قیمت سهام یک نوسان غیرعادی است، عدد ۳/۲ به عنوان مرز بین نوسانات عادی و غیرعادی مطرح است. طبق مدل (Hutton, et al., 2009)، ریسک سقوط قیمت سهام، متغیری مجازی است که اگر شرکت طی سال مالی حداقل یک دوره سقوط را تجربه کرده باشد، مقدار یک و در غیر این صورت مقدار صفر لحاظ می‌شود. بازده ماهانه خاص شرکت با استفاده از رابطه (۱۲) محاسبه می‌شود.

$$W_{j,\theta} = Ln(1 + \varepsilon_{j,\theta}) \quad (12)$$

در رابطه (۱۲)؛ $W_{j,\theta}$ بازده ماهانه خاص شرکت ز در ماه θ طی سال مالی و $\varepsilon_{j,\theta}$ بازده باقیمانده سهام شرکت ز در ماه θ بوده و از پسماند مدل رگرسیونی (۱۳) به دست می‌آید.

$$r_{j,\theta} = \beta_0 + \beta_1(r_{m,\theta-2}) + \beta_2(r_{m,\theta-1}) + \beta_3(r_{m,\theta}) + \beta_4(r_{m,\theta+1}) + \beta_5(r_{m,\theta+2}) + \varepsilon_{i,\theta} \quad (13)$$

در رابطه (۱۳)؛ $r_{j,\theta}$ بازده سهام شرکت ز در ماه θ طی سال مالی؛ $r_{m,\theta}$ بازده بازار در ماه θ است. برای محاسبه بازده ماهانه بازار از نرخ رشد شاخص قیمت و بازده نقدی در هر ماه استفاده شده است. رابطه (۱۳) با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره و شیوه داده‌های ترکیبی برازش و باقیمانده‌های مدل استخراج شده است (بادآورنهدی، بابایی، ۱۳۹۸).

متغیرهای کنترلی

در این پژوهش به پیروی از پژوهش‌های قبلی نظیر (Zhang, 2018؛ Whisenant et al., 2003؛ Fung et al., 1982؛ Givoly & Palmon, 2012) و (صالحی و همکاران، ۱۳۹۶) متغیرهای زیر به عنوان متغیرهای کنترلی در نظر گرفته شده است.

۱- اندازه شرکت از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی‌ها در پایان دوره مالی محاسبه گردید. شرکت‌های بزرگ چرخه‌های مالی گسترده و پیچیده‌تری داشته و تعداد شرکت‌های وابسته زیادی دارند و این انتظار وجود دارد که عملیات حسابداری و حسابرسی مالی آن‌ها طولانی و گزارشگری مالی با تأخیر همراه باشد (صالحی و همکاران، ۱۳۹۶).

۲- اهرم مالی نیز از طریق نسبت بدهی‌های بهره‌دار بر کل دارایی‌ها محاسبه شده است. به کارگیری اهرم بالا، ریسک حسابرسی را افزایش می‌دهد و این موضوع میزان تلاش حسابرسان را افزایش می‌دهد. از این رو در شرکت‌هایی که از اهرم بالا استفاده می‌کنند فرآیند حسابرسی طولانی و گزارشگری با تأخیر بیشتری همراه می‌باشد (Zhang, 2018).

۳- سودآوری شرکت از طریق نسبت سود خالص بر مجموع دارایی‌ها سنجش گردید.

۴- رشد فروش از طریق نرخ رشد فروش سال جاری نسبت به سال قبل سنجش گردید. (Ismail & Chandler, 2004) دریافتند با سودآوری و تداوم رشد آن، شرکت‌ها گزارشگری به موقع‌تری دارند.

۵- زیان ده بودن شرکت نیز یک متغیر مجازی است؛ چنانچه شرکت در هر یک از سال‌های مورد مطالعه زیان گزارش نماید، عدد یک و در غیر این صورت صفر لحاظ می‌شود. گزارش زیان می‌تواند به عنوان یک خبر بد در مورد عملکرد سالانه‌ی شرکت مورد توجه قرار گیرد. از این رو مدیران این گونه شرکت‌ها تمایل دارند گزارشگری مالی با تأخیر بیشتری انجام شود (Zhang, 2018).

۶- قدرمطلق ارقام تعهدی اختیاری از طریق مدل (Kothari, 2005) اندازه گیری می شود.

$$TA_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \Delta Rev_{i,t} + \alpha_2 PPE_{i,t} + \alpha_3 ROA_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (14)$$

در رابطه (۱۴)؛ TA کل ارقام تعهدی، ΔREV تغییرات در فروش، PPE اموال، ماشین آلات و تجهیزات است. متغیرهای الگوی کوتاری و همکاران (۲۰۰۵) از طریق مجموع دارایی‌ها در ابتدای دوره مقیاس زدایی می شود. قدر مطلق باقیمانده رگرسیون ($\varepsilon_{i,t}$) به عنوان ارقام تعهدی اختیاری است. (Chai & Tung, 2002) و (Lee & Son, 2009) دریافتند بین سطح ارقام تعهدی اختیاری و تأخیر گزارش اطلاعات مالی ارتباط مثبت وجود دارد.

۷- درصد سهامداران نهادی از طریق مجموع درصد مالکیت سهامداران نهادی سنجش می شود. مطابق بند (۲۷) ماده (۱) قانون اوراق بهادار، هر شخص حقیقی یا حقوقی که بیش از ۵ درصد و یا بیش از ۵ میلیارد ریال از ارزش اسمی اوراق بهادار در دست انتشار را نگهداری کند، جزو گروه سرمایه گذاران نهادی محسوب می شوند (فخاری و طاهری، ۱۳۸۹). در مبانی نظری حاکمیت شرکتی، سهامداران نهادی یکی از سازوکارهای مؤثر نظارت بر شرکت شناخته می شوند و از این رو با مشارکت نظارتی خود نقش اساسی در افشاء به موقع اطلاعات خواهند داشت (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۵).

۸- دوره تصدی حسابرس یک متغیر مجازی بوده و اگر مسئولیت حسابرسی شرکت بیش از سه سال متوالی بر عهده یک موسسه باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر لحاظ می شود. با افزایش دوره تصدی و عدم تغییر حسابرس نسبت به دوره قبل، شناخت حسابرس از واحد مورد رسیدگی بالاتر رفته و موجب افزایش کیفیت حسابرسی و به موقع بودن گزارشگری مالی خواهد شد (Zhang, 2018) و بهارمقدم و همکاران، ۱۳۹۸).

۹- تغییر حسابرس نیز یک متغیر مجازی بوده بدین ترتیب در هر سال چنانچه حسابرس شرکت نسبت به سال قبل تغییر کند مقدار یک و در غیر این صورت صفر لحاظ می شود.

۱۰- نوع اظهارنظر حسابرس یک متغیر مجازی است. اگر حسابرس در هر یک از سال‌های موردبررسی نظر مقبول نسبت به صورت‌های مالی سالانه شرکت ارائه کند، عدد یک و در غیر این صورت صفر لحاظ می‌شود. (Givoly & Palmon, 1982) معتقدند اظهارنظر غیرمقبول به عنوان یک خبر منفی باعث تأخیر در گزارشگری مالی می‌شود.

۱۱- اندازه حسابرس یک متغیر مجازی بوده و چنانچه مسئولیت حسابرسی شرکت در طول سال‌های موردبررسی بر عهده سازمان حسابرسی یا چهار موسسه حسابرسی بزرگ به لحاظ درآمد در هر سال باشد مقدار یک و برای سایر مؤسسات حسابرسی مقدار صفر لحاظ می‌شود. (Fung, et al., 2012) معتقدند حسابرسان بزرگ‌تر به واسطه بهره‌مندی از نیروی انسانی متخصص و با تجربه، گزارشگری به موقع‌تری دارند.

یافته‌ها

آمار توصیفی

نتایج حاصل از تحلیل توصیفی متغیرهای پژوهش در جداول (۱) و (۲) ارائه شده است.

جدول ۱. تحلیل توصیفی متغیرهای کمی

نام متغیر	میانگین	میان	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
به موقع بودن گزارشگری مالی	۰/۷۹۲	۰/۷۸۶	۰/۰۷۰	۰/۶۳۰	۰/۹۵۳
قابلیت مقایسه الگوی بابایی و همکاران (۱۳۹۹)	-۳/۱۵۲	-۳/۰۱۲	۴/۵۱۵	-۸/۰۵۲	-۰/۰۰۲۱
قابلیت مقایسه الگوی دی‌فرانکو و همکاران (۲۰۱۱)	-۰/۰۲۴	-۰/۰۱۵	۰/۰۳۳	-۰/۲۰۳	-۰/۰۰۰۱
اندازه شرکت	۱۳/۸۸۳	۱۳/۷۴۱	۱/۴۲۶	۱۰/۰۳۱	۱۹/۰۶۶
اهرم مالی	۰/۲۵۵	۰/۲۲۶	۰/۱۸۰	۰/۰۰۰	۰/۹۶۱
سودآوری شرکت	۰/۰۹۹	۰/۰۸۶	۰/۱۳۶	-۰/۷۹۷	۰/۶۲۲
نسبت رشد فروش	۰/۱۹۵	۰/۱۳۴	۰/۴۸۴	۰/۰۰۴-۰/۷۳۱	۳/۴۱۵
قدر مطلق ارقام تعهدی اختیاری	۰/۰۸۹	۰/۰۶۴	۰/۰۸۴	۰/۰۰۰۱	۰/۶۲۱
درصد مالکیت نهادی	۰/۷۸۳	۰/۸۲۶	۰/۱۷۷	۰/۰۵۰	۰/۹۹۵

یافته‌های تحلیل توصیفی متغیرهای کمی نشان می‌دهد متوسط نسبت به موقع بودن گزارشگری مالی برابر با ۰/۷۹۲ است. حداقل و حداکثر نسبت به موقع بودن گزارشگری مالی نیز به ترتیب برابر با ۰/۶۳۰ و ۰/۹۵۳ است. میانگین قابلیت مقایسه بر اساس الگوی بابایی و همکاران (۱۳۹۹) و الگوی (DeFranco et al., 2011) به ترتیب برابر با ۳/۱۵۲- و ۰/۰۲۴- است. متوسط اهرم مالی بکار گرفته شده توسط شرکت‌های مورد مطالعه برابر با ۰/۲۵۵ است. میانگین سودآوری و رشد فروش به ترتیب برابر با ۰/۰۹۹ و ۰/۱۹۵ است. میانگین درصد مالکیت نهادی برابر با ۷۸/۳ درصد بوده و متوسط قدر مطلق اقلام تعهدی اختیاری نیز برابر با ۰/۰۸۹ است.

توزیع فراوانی متغیرهای کیفی پژوهش نیز نشان می‌دهد معادل ۱۹ درصد از سال-شرکت‌های مورد مطالعه، ابهام اطلاعاتی قیمت سهام داشته‌اند و معادل ۱۳ درصد از مشاهدات در سال مدنظر زیان گزارش نموده‌اند. مسئولیت حسابرسی ۴۰۱ سال-شرکت معادل ۳۴ درصد از مشاهدات نیز بر عهده مؤسسات حسابرسی بزرگ قرار داشته است. همچنین در ۲۴ درصد از سال-شرکت‌ها، حسابرس شرکت نسبت به سال قبل تغییر یافته و در ۴۷ درصد از شرکت‌های نمونه نیز نوع اظهارنظر حسابرس نسبت به صورت‌های مالی مقبول است. در ۴۰ درصد از مشاهدات نیز دوره تصدی حسابرس بیش از سه سال مشاهده گردید.

جدول ۲. تحلیل فراوانی متغیرهای کیفی

نام متغیر	مبنای سنجش	فراوانی	درصد
ابهام اطلاعاتی قیمت سهام	شرکت با ابهام اطلاعاتی قیمت سهام (۱)	۲۲۴	۱۹٪
	شرکت فاقد ابهام اطلاعاتی قیمت سهام (۰)	۹۵۶	۸۱٪
زیان ده بودن شرکت	شرکت‌های زیان ده (۱)	۱۵۳	۱۳٪
	شرکت‌های سود ده (۰)	۱۰۲۷	۸۷٪
تغییر حسابرس	حسابرس تغییر یافته (۱)	۲۸۶	۲۴٪
	حسابرس تغییر نیافته (۰)	۸۹۷	۷۶٪
اندازه حسابرس	استفاده از حسابرس بزرگ (۱)	۴۰۱	۳۴٪
	استفاده از سایر حسابرسان (۰)	۷۷۹	۶۶٪
نوع اظهارنظر حسابرس	اظهارنظر مقبول (۱)	۵۵۵	۴۷٪
	اظهارنظر غیرمقبول (۰)	۶۲۵	۵۳٪

دوره تصدی حسابر	دوره تصدی بیش از سه سال (۱)	۴۷۲	٪۴۰
	دوره تصدی کمتر از سه سال (۰)	۷۰۸	٪۶۰

آزمون فرضیه‌های پژوهش

آزمون فرضیه اول: نتایج آزمون فرضیه اول با استفاده از مدل رگرسیونی (۱) در جدول (۳) ارائه شده است. یافته‌های مربوط به آزمون فرضیه اول با به کارگیری داده‌های الگوی (DeFranco et al., 2011) جهت بررسی اعتبار و استحکام یافته‌های آزمون در کنار یافته‌های اصلی ارائه گردید. آزمون‌های مربوط به بررسی مفروضات کلاسیک رگرسیون انجام و بهترین مدل به لحاظ آماری استخراج و ارائه شده است.

با توجه به نتایج آزمون فرضیه‌ی اول، سطح معنی‌داری آماره فیشر (F) در هر دو رویکرد سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی کمتر از سطح خطای موردپذیرش (۵ درصد) بوده و مدل رگرسیونی به شکل خطی معنادار است. با توجه به پایین بودن سطح معنی‌داری آماره t از سطح خطای موردپذیرش برای ضریب بتا (۱)، نتایج آزمون نشان می‌دهد قابلیت مقایسه اطلاعات مالی (در هر دو الگوی سنجش) بر به موقع بودن گزارشگری مالی تأثیر مثبت و به لحاظ آماری معنی‌داری دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان می‌دهد متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، اهرم مالی، زیان ده بودن، قدرمطلق اقلام تعهدی اختیاری، تغییر حسابر و اندازه حسابر بر به موقع بودن گزارشگری مالی تأثیر منفی و معناداری داشته و متغیرهای سودآوری، درصد مالکیت نهادی و دوره تصدی و نوع اظهارنظر حسابر (مقبول) نیز اثر مثبت و معناداری بر به موقع بودن گزارشگری مالی دارند. ضریب تعیین دو الگو به ترتیب برابر با ۰/۵۹۵ و ۰/۵۸۴ است.

جدول ۳. نتایج آزمون فرضیه اول

الگوی دی فرانکو و همکاران COMP(DKV)			الگوی بابایی و همکاران COMP(P/OE)			پیش‌بینی	نماد متغیر
Prob.	t	Coeff	Prob.	t	Coeff		
۰/۰۲۴	۲/۲۷۱	۰/۴۵۸	۰/۰۰۳	۲/۶۹۵	۱/۶۸۹	+	β_1 (COMP)
۰/۰۰۰	-۳/۴۰۸	-۰/۰۵۲	۰/۰۰۰	-۳/۵۲۴	-۰/۰۸۴	-	β_2 (SIZE)
۰/۰۱۱	-۲/۴۶۴	-۰/۰۵۳	۰/۰۰۲	-۲/۷۴۰	-۰/۰۷۰	-	β_3 (LEV)

الگوی دی فرانکو و همکاران COMP(DKV)			الگوی بابایی و همکاران COMP(P/OE)			پیش بینی	نماد متغیر
Prob.	t	Coeff	Prob.	t	Coeff		
۰/۰۰۵	۲/۸۰۸	۰/۲۵۳	۰/۰۰۱	۲/۷۶۷	۰/۳۵۱	+	β_4 (ROA)
۰/۹۶۰	۰/۰۴۷	۰/۰۰۰۹	۰/۹۹۱	۰/۰۱۰	۰/۰۱۱	+	β_5 (SG)
۰/۰۱۷	-۲/۳۷۱	-۰/۰۷۲	۰/۰۰۵	-۲/۶۴۴	-۰/۰۷۳	-	β_6 (Loss)
۰/۰۴۲	-۲/۰۳۳	-۰/۱۰۴	۰/۰۴۱	-۲/۰۳۰	-۰/۱۰۳	-	β_7 (AbsDA)
۰/۰۲۶	۲/۲۲۰	۰/۰۰۲	۰/۰۲۴	۲/۲۶۲	۰/۰۰۲	+	β_8 (Insown)
۰/۰۳۰	۲/۱۵۹	۰/۰۳۶	۰/۰۴۷	۱/۹۹۵	۰/۰۲۷	+	β_9 (Tenure)
۰/۰۲۳	-۲/۲۳۷	-۰/۰۲۱	۰/۰۲۷	-۲/۲۱۴	-۰/۰۲۶	-	β_{10} (AudChg)
۰/۰۰۰	۳/۷۹۱	۰/۰۷۸	۰/۰۰۰	۳/۷۴۶	۰/۰۷۶	+	β_{11} (AudO)
۰/۰۰۰	-۳/۳۲۹	-۰/۱۱۴	۰/۰۰۰	-۳/۳۳۱	-۰/۱۱۵	+	β_{12} (Big Aud)
۰/۰۰۰	۱۵/۷۷۷	۳/۷۶۹	۰/۰۰۰	۱۵/۶۱۸	۳/۷۴۲	C	
(۰/۰۰۰)** ۱۹/۰۲۷			(۰/۰۰۰)** ۱۹/۲۵۱			آماره F لیمر (Prob)	
(۰/۰۰۵)** ۳۹/۶۵۱			(۰/۰۰۹)** ۳۵/۸۷۷			آماره هاسمن (Prob)	
(۰/۰۰۰)** ۲۳/۴۵۹			(۰/۰۰۰)** ۲۴/۲۵۵			آماره F (Prob)	
۱/۶۴۵			۱/۶۴۳			دوربین واتسون	
۰/۵۵۳ و ۰/۸۵۷			۰/۵۶۸ و ۰/۵۹۷			R^2 و R^2 تعدیل شده	
پنل اثرات ثابت			پنل اثرات ثابت			نوع اجرای رگرسیون	

آزمون فرضیه دوم: فرضیه دوم با استفاده از دو الگوی اندازه گیری قابلیت مقایسه از طریق مدل رگرسیونی (۲) مورد آزمون قرار گرفت و نتایج در جدول (۴) ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون فرضیه دوم

الگوی دی فرانکو و همکاران COMP(DKV)			الگوی بابایی و همکاران COMP(P/OE)			پیش بینی	نماد متغیر
Prob.	t	Coeff	Prob.	t	Coeff		
۰/۰۲۹	۲/۲۵۴	۰/۴۰۷	۰/۰۱۲	۲/۴۸۱	۱/۴۴۴	+	β_1 (COMP)
۰/۷۸۸	-۰/۲۶۸	-۰/۰۰۶	۰/۹۳۱	-۰/۰۸۶	-۰/۰۰۲	-	β_2 (SPIA_D)
۰/۰۲۰	۲/۱۹۲	۰/۳۵۶	۰/۰۱۶	۲/۳۷۴	۱/۳۷۶	+	β_3 (Comp _x SPIA_D)
۰/۰۰۰	-۳/۳۷۷	-۰/۰۵۲	۰/۰۰۰	-۳/۴۸۸	-۰/۰۵۳	-	β_4 (SIZE)
۰/۰۰۳	-۲/۷۵۶	-۰/۰۵۴	۰/۰۰۶	-۲/۷۳۲	-۰/۰۵۱	-	β_5 (LEV)

الگوی دی فرانکو و همکاران COMP(DKV)			الگوی بابایی و همکاران COMP(P/OE)			پیش بینی	نماد متغیر
Prob.	t	Coeff	Prob.	t	Coeff		
۰/۰۰۶	۲/۷۳۵	۰/۲۴۸	۰/۰۰۷	۲/۷۰۷	۰/۲۴۵	+	β_6 (ROA)
۰/۹۵۱	۰/۰۶۱	۰/۰۰۱	۰/۹۸۴	۰/۰۱۹	۰/۰۰۱	+	β_7 (SaleG)
۰/۰۰۷	-۲/۷۰۸	-۰/۰۷۴	۰/۰۰۹	-۲/۶۱۹	-۰/۰۷۱	-	β_8 (Loss)
۰/۰۲۲	-۲/۲۸۳	-۰/۱۰۴	۰/۰۳۲	-۲/۱۷۹	-۰/۱۱۵	-	β_9 (AbsDA)
۰/۰۲۳	۲/۲۷۱	۰/۰۰۲	۰/۰۲۲	۲/۲۹۲	۰/۰۰۲	+	β_{10} (Insown)
۰/۰۴۵	۲/۰۲۷	۰/۰۳۸	۰/۰۴۵	۲/۰۰۳	۰/۰۳۹	+	β_{11} (Tenure)
۰/۰۱۳	-۲/۴۴۷	-۰/۰۴۲	۰/۰۱۳	-۲/۴۱۴	-۰/۰۴۰	-	β_{12} (AudChg)
۰/۰۰۰	۳/۷۴۲	۰/۰۷۷	۰/۰۰۰	۳/۶۷۱	۰/۰۷۵	+	β_{13} (AudO)
۰/۰۰۰	-۳/۳۱۵	-۰/۱۱۳	۰/۰۰۰	-۳/۳۲۱	-۰/۱۱۴	+	β_{14} (Big Aud)
۰/۰۰۰	۱۵/۷۵۷	۳/۷۷۷	۰/۰۰۰	۱۵/۶۱۷	۳/۷۴۸	C	
(۰/۰۰۰)** ۱۸/۱۳۵			(۰/۰۰۰)** ۱۸/۱۵۸			آماره F لیمر (سطح معناداری)	
(۰/۰۰۳)** ۳۲/۵۸۰			(۰/۰۰۴)** ۳۱/۸۱۲			آماره هاسمن (سطح معناداری)	
(۰/۰۰۰)** ۲۳/۰۰۹			(۰/۰۰۰)** ۲۳/۰۱۰			آماره F (سطح معناداری)	
۱/۶۴۹			۱/۶۴۸			دوربین واتسون	
۰/۵۵۵ و ۰/۵۸۹			۰/۵۶۱ و ۰/۵۹۳			R^2 و R^2 تعدیل شده	
پنل اثرات ثابت			پنل اثرات ثابت			نوع اجرای رگرسیون	

با توجه به نتایج آزمون فرضیهی دوم، سطح معناداری آماره فیشر (F) در هر دو الگوی سنجش قابلیت مقایسه اطلاعات مالی کمتر از سطح خطای موردپذیرش (۵ درصد) بوده و مدل رگرسیونی به شکل خطی معنی دار است. با توجه به پایین بودن سطح معناداری آماره t از سطح خطای موردپذیرش برای ضریب بتا (۳) در هر دو الگوی اندازه گیری قابلیت مقایسه اطلاعات مالی، نتایج آزمون نشان می دهد اثر مثبت قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی قیمت سهام به صورت معناداری تشدید می شود. ضریب تعیین دو مدل نیز به ترتیب برابر با ۰/۵۹۱ و ۰/۵۸۷ است.

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین تأثیر شرایط ابهام اطلاعاتی قیمت سهام به عنوان متغیر تعدیل گر بر رابطه بین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی و به موقع بودن گزارشگری مالی نیز مورد آزمون قرار گرفت. یافته‌های این پژوهش به طور کلی نشان می‌دهد قابلیت مقایسه اطلاعات مالی از طریق بهبود فضای اطلاعاتی شرکت باعث کوتاه تر شدن فرآیند تهیه و رسیدگی صورت‌های مالی شده و به موقع بودن گزارشگری مالی را ارتقاء می‌دهد.

طبق مبانی نظری پژوهش ارتقاء ویژگی کیفی قابلیت مقایسه اطلاعات مالی از یک سو باعث تسهیل دسترسی حساب‌برسان به برخی اطلاعات افشاء نشده توسط مدیران شرکت‌ها شده و از سویی دیگر موجب کاهش انگیزه مخفی نمودن اطلاعات توسط مدیریت صاحب‌کاران می‌شود. یافته‌های تجربی این پژوهش نیز مطابق مبانی نظری بوده و نشان می‌دهد با ارتقاء ویژگی کیفی قابلیت مقایسه در اطلاعات مالی میزان به موقع بودن گزارشگری مالی به طور معناداری افزایش می‌یابد.

نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش نیز نشان می‌دهد اثر مثبت قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی قیمت سهام تشدید می‌شود. طبق مبانی نظری پژوهش در شرایط وجود ابهام اطلاعاتی در قیمت سهام عدم تقارن اطلاعاتی بالا می‌باشد. در نتیجه می‌توان استدلال نمود ارتقاء ویژگی کیفی قابلیت مقایسه در صورت‌های مالی عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و استفاده کنندگان از اطلاعات مالی را کاهش داده و هزینه عدم افشاء اطلاعات و انباشت آن در داخل شرکت را بسیار افزایش می‌دهد و در نتیجه، انگیزه مدیران در راستای انباشت اطلاعات منفی در داخل شرکت کاهش یافته و از این طریق باعث تسهیل در دسترسی به اطلاعات توسط حساب‌برسان و سایر استفاده کنندگان می‌شود. بهبود قابلیت مقایسه اطلاعات مالی فرآیند تهیه و رسیدگی اطلاعات مالی را برای شرکت‌هایی که در شرایط ابهام اطلاعاتی قیمت سهام هستند، کوتاه تر کرده و از این طریق باعث به موقع بودن گزارشگری مالی می‌شود. یافته‌های این پژوهش در آزمون‌های مربوط به استحکام یافته‌ها با به کارگیری الگوی سنجش (DeFranco et al., 2011) نیز تأیید شده است.

نتایج این پژوهش به طور مستقیم و غیرمستقیم همسو با نتایج پژوهش‌های (DeFranco et al., 2011)، (kim, et al., 2013)، (kim, et al., 2016)، (Zhang, 2018)، هاشمی بهرمان و بنی مهد (۱۳۹۴)، (Bartov, et al., 2017)، (Mouna & Anis, 2013) و بادآورنهدی و بابایی (۱۳۹۸) می‌باشد.

این مطالعه در گسترش درک پژوهش‌گران از ویژگی کیفی قابلیت مقایسه اطلاعات مالی اهمیت دارد. به طور کلی نتایج این پژوهش سودمندی قابلیت مقایسه اطلاعات مالی برای طیف وسیعی از استفاده‌کنندگان و تهیه و تأییدکنندگان اطلاعات مالی نمایان می‌سازد. از یافته‌های پژوهش می‌توان دریافت ویژگی کیفی قابلیت مقایسه اطلاعات مالی برای استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی به موقع بودن و برای تهیه و تأییدکنندگان اطلاعات مالی نیز کاهش مدت‌زمان فرآیند تهیه و رسیدگی اطلاعات مالی را در پی داشته باشد.

در راستای نتایج به دست آمده به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود در تصمیمات سرمایه‌گذاری خود به تأثیر مثبت قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی توجه کنند. همچنین به تدوین‌کنندگان مقررات (همچون سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان حسابرسی) پیشنهاد می‌شود در سیاست‌گذاری‌های خود به ارتقاء سطح قابلیت مقایسه در صورت‌های مالی که یکی از عوامل مهم در کوتاه‌تر شدن فرآیند تهیه و حسابرسی صورت‌های مالی می‌باشد، اهتمام جدی داشته باشند. به سازمان بورس و اوراق بهادار در راستای حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران نیز توصیه می‌شود امتیاز قابلیت مقایسه را در دوره‌های زمانی منظم محاسبه و افشاء کند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

سپاسگزاری

از داوران و اساتید ارجمند که با دقت نظر و ارائه پیشنهادهای ارزنده باعث غنی‌تر شدن مقاله حاضر شدند، صمیمانه قدردانی می‌شود.

ORCID

Younes Badavar
Nahandi
Ghader Babaei

 <https://orcid.org/0000-0001-5053-202X>

 <https://orcid.org/0000-0003-2694-7326>

منابع

- بابایی، قادر، پاک مرام، عسگر، بادآور نهدی، یونس و رضایی، نادر. (۱۳۹۹). الگوی سنجش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر اساس تئوری ارزش‌گذاری نسبی. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۷(۴)، ۵۸۰-۵۴۶.
- بادآور نهدی، یونس و بابایی، قادر. (۱۳۹۸). ارتباط قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و ریسک سقوط قیمت سهام با تأکید بر نقش عدم تقارن اطلاعاتی. پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، ۸(۱)، ۱۷۳-۲۰۶.
- بهارمقدم، مهدی، جوکار، حسین، شمس‌الدینی، کاظم و حمزه نژاد، سجاد. (۱۳۹۸). اثر تعدیل‌کنندگی کیفیت حسابرسی بر رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و کارایی سرمایه‌گذاری. پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۹(۴)، ۲۷۱-۲۹۸.
- بهبهانی نیا، پریسا سادات و معصومی، جواد. (۱۳۹۵). نقش کیفیت حسابرسی در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی. دانش حسابداری مالی، ۳(۴)، ۹۳-۱۰۶.
- خدادادی، ولی، نیک کار، جواد و ویسی، سجاد. (۱۳۹۵). تأثیر معیارهای راهبری شرکتی بر به موقع بودن افشای گزارشگری مالی. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۳(۵۲)، ۶۱-۸۲.
- صالحی، اله کرم، بزرگمهریان، شاهرخ و جنت‌مکان، حسین. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر پیچیدگی اطلاعات حسابداری بر تأخیر ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده و عدم تقارن اطلاعاتی با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی. دانش حسابداری مالی، ۴(۳)، ۸۷-۱۱۶.
- گل محمدی شورکی، مجتبی و زارع مهرجردی، ابوالفضل. (۱۴۰۰). قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و تلاش حسابرسی. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۸(۷۰)، ۱۱۳-۱۳۸.
- نوری فرد، یداله و کاظمی، ژاله. (۱۳۹۸). رابطه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و ریسک سقوط مورد انتظار قیمت سهام. تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۱۱(۴۴)، ۱۲۴-۱۰۷.
- هاشمی بهرمان، مریم و بنی‌مهد، بهمن. (۱۳۹۴). مدیریت سود و به موقع بودن اطلاعات حسابداری. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۴(۱۳)، ۸-۱.
- هاشمی دهچی، مجید، ایزدی نیا، ناصر و امیری، هادی. (۱۳۹۹). تأثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری با تأکید بر نقش سرمایه‌گذاران متخصص و عدم تقارن اطلاعاتی. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۷(۳)، ۴۹۴-۴۷۳.

فخاری، حسین و طاهری، عصمت السادات. (۱۳۸۹). بررسی رابطه سرمایه‌گذاران نهادی و نوسان پذیری بازده سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش‌های حسابداری مالی، ۲(۴)، ۱۵۹-۱۷۲.

References

- Bamber, E.M., Bamber, L.S. & Schoderbek, M.P. (1993). Audit structure and other determinants of audit report lag: An empirical analysis. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 12 (1), 1-23.
- Barth, M., Landsman, W., Lang, M., & Williams, C. (2013). *Effects on comparability and capital market benefits of voluntary adoption of IFRS by US firms: Insights from voluntary adoption of IFRS by non-US firms*. Working paper 3074, Stanford University.
- Bartov, E., Marra, A., Dossi, A., & Pettinicchio, A. K., Earnings Management, Timeliness, and Corporate Information Systems, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2989620>
- Brochet, F., Jagolinzer, A. D., & Riedl, E. (2013). Mandatory IFRS Adoption and Financial Statement Comparability. *Contemporary Accounting Research*, 30, 1373-1400.
- Chai, M. L., & Tung, S. (2002). The effect of earnings announcement timing on earnings management. *Journal of business finance and accounting*, 29(9), 1337-1354.
- Chen, C.-W., Collins, D.W., Kravet, T.D., & Mergenthaler, R.D. (2018). Financial Statement Comparability and the Efficiency of Acquisition Decisions. *Contemporary Accounting Research*, 35 (1), 164-202.
- De Franco, G., Kothari, S. P., & Verdi, R. S. (2011). The benefits of financial statement comparability. *Journal of Accounting Research*, 49(4), 895-931.
- Engelberg, F., A. Ozoguz., & Wang. S. (2018). Know thy neighbor: Industry clusters, information spillovers and market efficiency. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 53(5), 1937-1961.
- Francis, J.R., & Wilson. E. (1988). Auditor changes: A joint test of theories relating to agency costs and market. *The Accounting Review*, 63(4), 663-682.
- Fung, S.Y., F.A. Gul., & Krishnan. J. (2012). City-level auditor industry specialization, economies of scale, and audit pricing. *The Accounting Review*, 87(4), 1281-1307.
- Givoly, D.M., & Palmon. D. (1982). Timeliness of annual earnings announcements: Some empirical evidence. *The Accounting Review*, 57(3), 486-508.

- Gong, G., Li, L. Y., & Zhou, L. (2013). Earnings non-synchronicity and voluntary disclosure. *Contemporary Accounting Research*, 30(4), 1560–1589.
- Hogan, C.E., & Wilkins, M.S. (2008). Evidence on the audit risk model: Do auditors increase audit fees in the presence of internal control deficiencies? *Contemporary Accounting Research*, 25(1), 219–242.
- Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2013). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? *Contemporary Accounting Research*, 30(1), 388–423.
- Hsieh, C.-C., Ma, Z., & Novoselov, K.E. (2019). Accounting conservatism, business strategy, and ambiguity, *Accounting, Organizations and Society*, 74, 41–55.
- Hutton, A. P., Marcus, A. J., & Tehranian, H. (2009). Opaque financial reports, R2, and crash risk. *Journal of Financial Economics*, 94(1), 67–86.
- Ismail, K. N. I K., & Chandler, R. (2004). The timeliness of quarterly financial reports of companies in Malaysia, *Asian Review of Accounting*, 12(1), 1-18.
- Kim, J., Kim, R., & Kim, S. (2020). Does financial statement comparability mitigate delayed trading volume before earnings announcements? *Journal of Business Research*, 107, 62–75.
- Kim, J.-B., Li, Y., & Zhang, L. (2011). Corporate tax avoidance and stock price crash risk: Firm level analysis. *Journal of Financial Economics*, 100(3), 639–662.
- Kim, J-B., Li, L., Yi Lu, L., & Yu, Y. (2016). Financial statement comparability and expected crash risk, *Journal of Accounting and Economics*, 61(2-3), 294–312.
- Kim, S., Kraft, P., & Ryan, S. (2013). Financial statement comparability and credit risk. *Review of Accounting Studies*, 18(3), 783–823.
- Kothari, S. P., Shu, S., & Wysocki, P. D. (2009). Do managers withhold bad news?. *Journal of Accounting Research*, 47(1), 241–276.
- Kothari, S.P., Leone., A.J. & Wasley. C.E. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 163–197.
- Kothari, S.P., Ramanna, K. & Skinner. D. (2010). Implications for GAAP from an analysis of positive research in accounting. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2-3), 246–286.
- Kross, W., & Schroeder, D.A. (1984). An empirical investigation of the effect of quarterly earnings announcement timing on stock returns. *Journal of Accounting Research*, 22(1), 153–176.
- Lang, M. H., G. Maffett, M., & L. Owens, E. (2010). *Earnings comovement and accounting comparability: The effects of mandatory IFRS*

- adoption*. Working Paper. University of North Carolina at Chapel Hill, and University of Rochester.
- Lee, H-Y., & Son, M. (2009). Earnings announcement timing and earnings management. *Applied financial economics*, 19, 319–326.
- Lipe, M.G., & Salterio, S.E. (2000). The balanced scorecard: Judgmental effects of common and unique performance measures. *The Accounting Review*, 75(3), 283–298.
- Mouna, A., & Anis, J. (2013). Financial Reporting Delay and Investors Behavior: Evidence from Tunisia. *International Journal of Management and Business Research*, 3(1), 57-67.
- Sohn, B.C. (2016). The effect of accounting comparability on the accrual-based and real earnings management. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35(5), 513–539.
- Whisenant, S., Sankaraguruswamy, S., & Raghunandan, K. (2003). Evidence on the joint determination of audit and non-audit fees. *Journal of Accounting Research*, 41(4), 721–744.
- Zhang, J. H. (2018). Accounting Comparability, Audit Effort, and Audit Outcomes. *Contemporary Accounting Research*, 35(1), 245–276.
- Babaei, G., Pakmaram, A., Badavar Nahandi, Y., & Rezaei, N. (2021). A model for measuring the comparability of financial statements based on the relative valuation theory. *Accounting and Auditing Review*, 27(4), 546–580. [In Persian]
- Badavar Nahandi, Y., & Babaei, G. (2019). The relationship between financial statements comparability and stock price crash risk with an emphasis on the role of information asymmetry. *Applied Research in Financial Reporting*, 8(1), 173–206. [In Persian]
- Baharmoghaddam, M., Jokar, H., Shamsaldini, K., & Hamza Nejad, S. (2020). Audit Quality Moderating Effects On The relation between Accounting Information Quality and Investment Efficiency. *Empirical Research in Accounting*, 9(4), 271–298. [In Persian]
- Behbahani niya, P.S., & Masumi, J. (2017). The role of auditing quality in information asymmetry reduction. *Financial Accounting Knowledge*, 3(4), 93–106. [In Persian]
- Fakhari, H., & Taheri, E. (2011). The Study of Relationship between Institutional Investors and Stock Returns Volatility. *Journal of Financial Accounting Research*, 2(4), 159–172. [In Persian]
- Golmohammadi shuraki, M., & Zare Mehrjardi, A. (2021). Accounting Comparability and Audit Effort. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(70), 113–138. [In Persian]
- Hashemi Bahraman, M., & Banimahd, B. (2014). Earnings Management and Timeliness of the Accounting Information. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 4(13), 1-8. [In Persian]

- Hashemi Dehchi, M., Izadinia, N., & Amiri, H. (2020). The effect of financial statement comparability on the relevance of accounting information with emphasis on the role of sophistication investors and information asymmetry. *Accounting and Auditing Review*, 27(3), 473–494. [In Persian]
- Khodadadi, V., Nikkar, J., & Veisi, S. (2017). The Impact of Corporate Governance mechanisms on Financial Reporting timeliness Disclosure. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 13(52), 61–82. [In Persian]
- Nouri Fard, Y., & Kazemi, Z. (2019). Relationship between financial statement comparability and expected stock price crash risk. *Accounting and Auditing Research*, 11(44), 107–124. [In Persian]
- Salehi, A., Bozorgmehriyan., & Sh., Janatmakan, H. (2017). Complexity of accounting information on delay the audited financial statements and information asymmetry with emphasis on the role of audit quality. *Journal of Financial Accounting Knowledge*, 4(3), 87–116. [In Persian]

استناد به این مقاله: بادآورندهی، یونس، بابایی، قادر. (۱۴۰۱). اثر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بر به موقع بودن گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل گر ابهام اطلاعاتی قیمت سهام، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۴)، ۲۰۹–۲۳۷.

DOI: 10.22054/QJMA.2022.66517.2357

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

